در نگارخانه ویژه ۲۳ تا ۲۹ فروردین ۸۷

مرتضی محلاتی - هادی نصیری

نمایشگاه "خال ما خالی"

در دنیای امروز بسیارند ابزار و وسایلی که به سرعت در مقیاس زیاد تولید شده، روانه بازار گشته و به همان سرعت نیز به دست فراموشی سپرده می شوند و یا آنکه نمونه متعالی شان در لیست اشیای موزه ای قرار می گیرد.

سرعت بسیار، تعداد انبوه، تنوع و گوناگونی این تولیدات، علاوه بر آنکه نیازهای تازه تری را برای جوامع بشری تعریف و ایجاد می کند، اغلب مخاطبان را در گزینش و انتخاب گزینه مطلوب دچار سردرگمی و تردید می کند.

رایانه‌ها، تلفن های همراه، سیستم های ماهواره‌ای و به طور کلی وسایل ارتباط جمعی اگر چه از سویی مصداق بارزی از این تولیدات متنوع و انبوه هستند، از دیگر سو خود با جابجایی اطلاعات، نقش بسیار مهم و موثری در تبلیغ و معرفی کالاهای اینچنینی دارند و به واقع احساس نیاز به این تولیدات در جامعه بزرگ بشری، که دهکده جهانی اش می نامیم اغلب از طریق همین رسانه ها صورت می گیرد.

ماهواره ها همچون قارچهای بزرگی دائما در اقصی نقاط جهان و نیز بر فراز سر ما، در آسمانها، در حال تکثیرند و فیبر نوری ریزوم هایش را حتی تا دورافتاده ترین نقاط زمین گسترده است.

اما همانگونه که تکنولوژی با سرعت سرسام آور رو به پیشرفت است، زبان اطلاعاتی نیز در حال تغییر مداوم و پیشرفتی روز افزون - برای زیر پوشش قرار دادن طیف وسیعی از مردمان کره خاکی در هر نقطه از آن می باشد.

به این ترتیب هیچ کس از هجوم عظیم کالاها و مهمتر از آن اطلاعات در امان نیست.

از همین روست که تولیدات انبوه، اطلاعات انبوه تر و زمان اندک در جهان معاصر، خود نیازمند زبان تصویری و نشانه‌ی ویژه است که در کوتاه ترین زمان، با تاثیری قدرتمند و بدون واسطه، پیام را به مخاطب منتقل نماید.

لوگویا به عبارت دیگر نشانه می تواند به عنوان بخشی از همین زبان تصویری، به همان اندازه صریح، سر راست، قدرتمند و غافلگیرکننده باشد که جهان تکنولوژی غافلگیرمان می کند. این مهم، تنها با تغییر در زبان نشانه‌ها به صورت زیر بنایی و با اعمال بر تکنیک و تفکر اولیه صورت می گیرد.

امروزه به واسطه در اختیار داشتن ابزارهای متنوع درمحیط های گرافیکی - نرم افزارها و تنوع فضایی این محیط ها، شاهد تغییراتی در ساختار تکنیکی نشانه ها هستیم. اما چنانچه بخواهیم تغییراتی را به صورت بنیادین، درساختارزبانی شان اعمال نماییم، نیازمند تحول در تفکر و بینش اولیه، درجهت شکل گیری آن باید باشیم.

با توجه به موضوع فوق، درکشور ما، تغییرات تکنیکی، در طراحی نشانه را می توان در گوشه و کنار جستجو کرد که البته این رویداد در سطح وسیع و کلانش هرگز اتفاق نیافتاده چرا که نظام آموزشی هنوز بر مبنای رئوس مطالبی بوده که پی ریزی بنیان آن در چند دهه گذشته صورت گرفته است.

اما مهمتر از این موضوع، ما هنوز شاهد تحول و دگرگونی در بخش تفکری این حرکت نبوده ایم و هرچه به پیرامون خود می نگریم کماکان نشانه هایی می بینیم که قالب های نظام مند اولیه در آن رعایت شده است. این اتفاق در دیگر کشورها، همزمان با رخداد های دیگر دستخوش تغییر و تحول شد و تعاریف جدیدی از آن به میان آمد.

نشانه ها در "نمایشگاه خال ما خالی" با این ذهنیت به نمایش گذاشته شد که بتواند نمونه هایی را بر مبنای مضامین مذکور، به مخاطبانش ارائه دهد.

نقطه شروع در برهم ریختن این نظام و اعمال تحول در دیدگاه و بینش اولیه در طراحی نشانه، صراحت فرم و درنهایت صراحت بیانی در ارائه این نشانه ها بوده تا به مدد آن تصویری شفاف در حافظه بصری مخاطب شکل گیرد. هر چند این صراحت با منظره پردازی، عمق نمایی، تصویرگری، شوخی و یا شیوه های دیگر اعمال گردد.

در این اثنا، گاه با نشانه هایی مواجه می شویم که ویژگی های تصویر سازی منظره پردازی - در آن تقویت شده و گاه زبان شوخ طبعانه ای در پس اجرای نشانه ای شخصی دیده می شود.

دربرخورد با نشانه های دیگر گاهی عمق نمایی - حجم پردازی - اهمیت می یابد و گاها جنسیت آن از آن دست تصاویری شده که با اسپری رنگ، بر دیوار کوچه پس کوچه های این نشانه ها در شهر نقش می بندد.

این نشانه ها در طول مدت ۵ سال طراحی و جمع آوری شده و در شهرهای شیراز و بندرعباس نیز به همراه کارگاه های جانبی اش به نمایش در آمده است.

امید آنکه، نمایشگاه فوق، نقطه شروع مثبتی در طراحی نشانه باشد.